

Føroyingar kunnu nú seta pengar í sítt egna oljufelag

Hetta er eitt væl gjøgnumhugsað tiltak, sum skal víðka um samfelagsbúskaparliga støðið, við at vit sjálvir vera við í tí partinum av oljuvinnuni, sum gevur flest pengar sigur Kjartan Hoydal, nevndarform. í Atlantic Petroleum

JAN MÜLLER

Í hesum døgum fáa øll húski í Føroyum høvi til at tekna partapening í nýggja føroyska oljufelagnum, „Atlantic Petroleum“. Í einum sera snottuligum og litfógrum faldara verða allir føroyingar bodnir at gera iløgu í Føroya møgulegu framtíð í kolvetnisvinnu við at tekna partapening í føroyska felagið „P/f Atlantic Petroleum“. Ein møguleg føroysk oljuvinna er eitt føroyskt tjóðarmál verður sagt.

Um týðningin, sum felagið hevur fyri føroyskt vinnulív siga stigtakararnir, at teir leggja dent á, at føroyskt vinnulív eigur at fara upp í møgulega kolvetnisvinnu undir Føroyum, undir vanligum handilsligum treytum, fyri á tann hátt: „at víðka støðið undir føroyskum vinnulívi og tryggja, at føroyingar koma at ávirka, mennast og virka í eina kolvetnisvinnu undir Føroyum - og í altjóða høpi.

Víðari sigur felagið, at tað við støði í leiðdunum undir Føroyum skal menna seg til eitt fjárgjarla sterkt og í altjóða høpi kappingarført felag innan kolvetnisleiðing og útvinning.

Bara føroysk áhugamál

Atlantic Petroleum bjóðar øllum føroyingum at tekna upp til 10 mió. kr. í partapeningi. Eingin kann fara upp um 20%, og tað er neyðugt at vera búsitandi í Føroyum. Hetta verður gjørt fyri at tryggja, at tað eru føroysk áhugamál, sum eru við í felagnum. Partabrovi kunnu vera niður í 500 kr. ella multipla. Tekning fer fram til mars pari.

Tilboð um at tekna partapening skulu setast fram á serstakum tekningslistum, sum liggja alment frammi í størri deildunum hjá peningastovnunum kring landið. Tekningarfrestin er 4 vikur at rokna frá 18. mars til 16. apríl í ár og er freistin fyri inngjalding av teknaðum partapeningi 24. apríl.

Felagið visir annars á, at kapitalur felagsins verður í fyrstu atløgum, meðan møguleikarnir fyri bestu sømdum verða kannaðir, settur trygt

við so høgum avkasti sum møguligt. Í leiðingartíðini áttur felagið sær bert avmarkaðan vanda. Tá útygging og útvinning kemur fyrri, luttekur felagið á jøvnum fœti við hinar samstarvsfelagarnar og fær harvið møguleika fyri einum munadyggum vinningi av iløgunum.

Atlantic Petroleum varð stovnað 11. februar av 18 føroyskum virkjum og einstaklingum. Samlaði partapeningurin tá var 25,5 mill. kr. Aðlanin er harumframt at tekna 30 mill. kr. í partapeningi í friari tekning. Tær 10 mill. kr., sum nú kunnu teknast, eru sostatt ein trýðingur av tí, sum ætlanin er at tekna afturat.

Við einum partapeningi uppá 55 mill. kr. verður tí talan um eitt sera sterkt felag frá byrjan.

Kjartan Hoydal, nevndarformaður í Atlantic Petroleum sigur, at teir halda hetta vera hóskandi upphædd hjá føroyingum at fara inn við einum avmarkaðum parti í eitt útlendskt oljusamtak ella at gera avmarkaðar avtalur við fleiri samtøk. Tað veldst so um, hvat ein finnur fram til er skilabest at gera fyri føroyska felagið. Enn er so einki avgjört í so máta.

Kjartan Hoydal sigur, at tað hevur týðning, at felagið skal kunna klára seg sjálvt uppá sínar egna kapitalinntøkur í eina tíð, har tað ongar pengar tænar, og so-leiðis at ein ikki kemur illa fyri tá.

Og kemur tað til eina útvinning, so skal tú eisini vera førur fyri at reisa tann eyka kapitalin, sum tá skal til, út frá stovnsfætu tá hevur. Ein hevur so lagt seg á, at 55 mill. kr. verða nóg mikilið tað.

Kjartan Hoydal sigur, at hetta er eitt tilboð til allar føroyingar um at taka lut í komandi møgulegu oljuvinnuni.

Samband við samtøk

Felagið hevur til endamáls at leita eftir og útvinna kolvetni. Felagið fer ikki inn í frálavavinnuna annars við tænastrum til kolvetnisvinnuna. Fyri at minka

um vandan og skapa møguleikar fyri at virka í hesi kapitalkrevjandi vinnu, fer felagið at taka upp samband við oljusamtøk, við tí í hyggju at fáa til vega eina nýttandi samstarvsavtalur. Ferlaði fer at leggja dent á, at avtalan gevur møguleika fyri at menna fœrleika, vitan og tøkni innan kolvetnisvinnu í føroyskum vinnulívi. Hvat slag av samarbeiði talan verður um og hvønn ein skal samstava við dugir Kjartan Hoydal ikki at siga í dag. Tað eru summi fólk, sum meina, at ein kann fara upp í fleiri feløg og onnur, sum halda, at ein má hyggja eftir einum felag ella samtaki. Hvør loysn verður vald hevur so eisini nakað at gera við, hvat slag av avtalu tú ynskir tær.

Kjartan Hoydal vísir á, at onnur feløg, sum vilja vera við í Føroyum, skipa seg í samtøk. Feløgini ganga ikki aftur í hesum samtøkum, tá talan er um eitt ávíst øki. Her er talan um at savna kreftirnar og at forðeila vandan.

Kjartan Hoydal sigur, at føroyingar mugu vera partur av samtaki fyri at fáa ta ekspertisuna, sum er neyðug fyri at vera við í útvinninginum.

Tí er umráðandi at vera við frá byrjan. Felagið má vera klárt, áðrenn fyrsta útbjóðing verður. Tá má fylgja ein ella onnur avtala við útlendskt oljufelag.

„Vit vita enn ikki nóg væl, hvat vit vilja. Men tað má mestast út frá ynskinum um at vera við í vinnunum og at vera við uppá vanligu kommersieller treytir.

Óheppin kritikkur

Kjartan Hoydal heldur annars, at tann kritikkur, sum hevur verið vendur móti til-takinum í fjølmiðlunum, hevur verið sera órættvisur, tí hann leggur seg meira eftir tí, id ein trúði felagið var, enn tað í veruleikanum er. Víst varð á, at felagið skuldi hava valt eitt ávíst felag, og at ein eisini hevði bundið sjálva frálavavinnuna til felagið. Hvørki av hesum hevur hald í veruleikanum.

Fyri at tryggja sær, at

rætta upplýsingin um felagið kom út til øll húski í Føroyum varð tí avgjört at senda eina faldara til hvørt hús.

Ætlanin er at menna føroyska oljufelagið so hvørt við m.a. at seta ein stjóra og at seta fólk, sum í samstarvsavtalu kunnu fáa ta ekspertisuna, sum felagið hevur tørv á. Í fyrstu atløg verður ikki talan um nakað stórt tal av fólkum, men ein má kunna dekkja tær fakøkni, sum eru neyðug fyri at kunna byggja eitt føroyskt oljufelag upp frá botni av.

Nokk av kapitali

Kjartan Hoydal er annars ikki samdur við tær, sum halda, at eitt slíkt oljufelag fer at dreina kapital, sum annars kundi verið brúktur aðrastaðni í samfelagnum.

„Tað er skeivt hugsað. Eg haldi, at tað er ivaleyst av kapitali í Føroyum. Tað eru bara ikki nóg nógv projekt, sum kunnu geva tað avkast, sum fólk vilja hava.

Kjartan Hoydal vísir tvørturimóti á, at við at seta pengar í eitt føroyskt oljufelag, so er talan um eina víðkan av tí búskaparliga grundarlagnum hjá Føroyum og sum kann geva eitt avkast, sum tað veruliga eyðnast. Veruleikin í føroysku fiskivinnuni í dag er jú beint tað avgvigi: ov lítul kapitalur og ov lítið avkast.

Stór avbjóðing

Kjartan Hoydal, sum annars vanligu hevur verið identifiseraður við fisk og fiskivinnu, heldur nýggja nevndarstarvið vera eina stóra avbjóðing, og kanska nettup tí, at talan er um annað enn fiskivinnu.

„Eg haldi tað er sera spennandi at síggja vinnulívið sjálvt taka seg saman og gera eitt gjøgnumhugsað tiltak. Tað hava vit ikki ov nógv av í Føroyum. Vit hava sera lítið av samstarvi millum fólk í eina ávísari

vinnugrein, og vit hava sera lítið av samlaðum tiltøkum.

Tað heldur Kjartan Hoydal vera sera áhugavert og tiltakið hevur tí eisini rós uppiborið. Tað er partur av einum sunnum útvinningi.

Nevndarformaðurin í Atlantic Petroleum sær heldur einki skeivt í tí, at tað í Føroyum verða tikið stig til fleiri privat oljufeløg og møgulega eisini eitt alment felag. Tað er so eisini ein spurningur, hvat tær stóru oljufeløgini fara at siga, hvat samband tær vilja hava og um tær vilja hava nakað slíkt. Hetta vita vit ikki sum er.

Kjartan Hoydal vísir á, at eitt føroyskt oljufelag kann ikki standa einsamt. Tað má vera í einum samtaki ella hava samband við stórra feløg fyri at kunna yvirleva.

Ræður um at velja rætta felagið

„Kann ein nú rokna við, at oljufeløgini fara at yvirbjóða hvørt annað fyri at fáa samstarv við tykkum?

„Vit hava sama trupulleika sum Oljufyrisingin hevur. Tað mest umráðandi fyri okkum er velja tað felagið, sum er best og hevur bestu møguleikar fyri at finna olju undir Føroyum. Tað hevur størri týðning enn at fáa ta bestu avtaluna. Og tað verður tann metingin, sum verður tann torførasta at gera. Eitt nú at finna út av, hvussu tryggjar metingarnar hjá teimum ymsu feløgnum at finna olju eru.

Kjartan Hoydal sigur, at í principinum er trupulleikin hjá tí almenna og einum privatum føroyskum oljufelag tann sami.

„Tær almennu Føroyar vilja gjarna hava eina oljuvinnu í gongd. Og tað vilja vit eisini. Tað ræður tí um hjá okkum at vera við, har tað eru bestir møguleikar at finna olju.

Skilagóð fyrireiðing

Snotuligi faldarin, sum Stephansons Hús hevur gjørt og sum nú fer í hvørt hús

Kjartan Hoydal hevur fylgt sera væl við gongdini í olju-málinum hesi seinastu árin. Hann heldur, at arbeiðið, sum er gjørt til at fyrirleika okkum til eina oljuvinnu, hevur verið sera skilagott, vælgjøgnumarbeitt og gjøgnumhugsað.

„Tað skuldi verið eitt gott grundarlag, og tað er nóg hjálp í at lesa frágreiðingarnar frá Oljuráðleggingar-nevndini ætla tú tær at hava nakað við olju at gera

Hann heldur annars ikki, at tað er nakað í frágreiðingini frá ORN, sum sigur, at tað ikki er skilagott at fara undir at gera eitt føroyskt privat oljufelag.

„Tað, sum tú fær fatan av við at lesa frágreiðingarnar, er, at nevndin væntar ikki, at nakar klárar tað. Tí haldi eg, at fólk áttu at tikið hetta positivt, nevnliga at tú ikki hevur brúk fyri lánsskassastuðuli og ikki krevur, at alt er fyriskipað av tí almenna, men at tað er vinnan sjálv, sum stendur fyri. Hetta er nakað av tí mest positiva, sum eg havi upplívað í nógv ár.

Hóast Kjartan Hoydal alt sítt lív hevur tikið við fiskivinnuspurningar, so heldur hann, at oljuvinnan kann vera ein sera spennandi avbjóðing fyri føroyingar.

„Sum í øllum øðrum eru eisini her nógvir vansar. Men kann tað koma hartil, at vit kunnu víðka tað samfelagsbúskaparliga støði við sjálvir at vera við í tí partinum, sum gevur mest pengar, so er nakað vunníð.

Avleiðingarnar mugu vit eisini taka upp. Men kann henda gongdin gera, at summar lögur í Føroyum verða at kasta meira av sær enn tær vit hava í verandi høvuðsvinnuni, so er nógv vunníð til samfelagið.